

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**با الهام گرفتن از نهضت حسینی
چگونه امت اسلامی را در مسیر
تحول و پیشرفت قرار دهیم**

پیام مرجع عالیقدر تقلید حضرت آیت الله العظمی
حاج سید محمد تقی مدرسی (دام ظلّه)
به مناسبت فرارسیدن ماه محرم الحرام ۱۴۴۰ هـ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ②
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ③
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ④
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ⑤
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ⑥
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ⑦

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِیْنَ

نخست:

عربها و شك رسالت

تاریخ، نباید به مثابه دانشی فقط
برای گذران وقت و تفریح باشد،
بلکه به انقلابی درونی و انگیزه‌ای
بزرگ برای ادامه زندگی شرافتمندانه
تبدیل شود

گفتمان حسینی همواره ضرورت
تعالی یافتن دوشادوش رسالت الهی
و عدم فروافتادن در مهلکه نفاق را
به امت گوشزد می‌کند

رسالت پیامبر اکرم ﷺ در حالی برای تعالی و بالابردن درجه کمال انسان‌ها فرو فرستاده شد که عرب‌ها در منجلاب تاریکی و جاهلیتی کور می‌غلتیدند. از همین‌رو رسالت الهی چون شُک و هولی سهمگین بر عرب نازل شد، حال پرسش اینجاست که عرب چگونه با این رسالت الهی روبه‌رو شد؟

الف: برای پاسخ به پرسش فوق باید گفت که افراد اندکی از عرب‌ها به ریسمان رسالت چنگ زده و به یاری خدا تا قله رسیدند، اینها همان سابقون نخستین از مهاجر و انصار و تابعان نیک ایشان بودند، همان‌ها که پیامبر گرامی اسلام ﷺ ایشان را اینگونه توصیف نمودند: **«بردباران و دانشمندانی که چنان از فقه بهره بردند که تو گویی تا آستانه پیامبری پیش رفتند»**^(۱).

۱- الکافی، ج ۳، ص ۱۲۶.

همچنین پیشرو و امام ایشان علی بن ابیطالب علیه السلام آنان را اینگونه توصیف نمودند: «**راهبان شب و شیران روز که در روز، روزه دار و در شب، شب زنده دارند**»^(۱).

ب: گروهی دیگر از اعراب به امید اینکه ایمان به قلبشان وارد شود، تسلیم خدا و رسالت الهی شدند، و از این رهگذر مراحل فهم معانی رسالت را طی نموده تا اینکه ایمان به دروازه دلشان رسید. خداوند متعال درباره ایشان می‌فرماید:

﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ﴾^(۲).

(عرب‌های بادیه نشین گفتند: ایمان آورده‌ایم. بگو: شما ایمان نیاورده‌اید، ولی بگویید اسلام آورده‌ایم، اما هنوز ایمان وارد قلب شما نشده است!).

ج: گروه سوم - و البته خطرناک - از ایشان همانهایی بودند که در ظاهر ایمان آورده ولی در واقع کفر خود را پنهان می‌داشتند. خداوند متعال درباره ایشان می‌فرماید:

﴿وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُّوا عَلَىٰ النَّفَاقِ﴾^(۳).

(و از میان اعراب بادیه نشین که اطراف شما هستند، جمعی منافقند؛ و از اهل مدینه نیز، گروهی سخت به نفاق پای بندند).

۱- اعلام الدین فی صفات المؤمنین، ص ۱۱۷.

۲- سوره حجرات، آیه ۱۴.

۳- سوره توبه، آیه ۱۰۱.

از آن رو که انسان در تعامل با «شک رسالت» هنوز از همان آسیب‌هایی رنج می‌برد که اعراب، در وهله نخست از آن رنج بردند، پس حضور سه گروه پیش گفته در میان جوامع امروز نیز هرچند به نسبت‌هایی متفاوت همچنان برقرار خواهد بود.

در این بین خطرناک‌ترین امر این است که با گذشت زمان «نفاق» به فرهنگی نهادینه در نهاد مردم تبدیل شده است. فرهنگی که امروزه از رهگذر تأویل و تفسیراتی که خداوند برای آن‌ها برهانی نازل ننموده است، بیش از پیش به بهانه جویی‌های گوناگون مجهز شده است. عاشورا، اما در گذر تاریخ بلند مدت‌مان همواره چون یک شک نو به نو شده رسالت الهی، جان‌های به خواب رفته در ژرفنای غفلت بلکه جان‌های خفته در تودرتوی نفاق را بیدار کرده و امواج پی در پی مملو از بهانه‌جویی‌های نفاق‌آمیز و توجیه‌های برآمده از خمودگی را رسوا ساخته است.

از همین رو است که خطیبان و سخنوران در طول تاریخ تشیع همواره بر نقاط عطف تاریخی سیره سید الشهداء علیه السلام تکیه کرده و این برهه‌های حساس از سیره ایشان را روایت می‌کنند، اینکه امام حسین علیه السلام چگونه والی بنی امیه در مدینه را مخاطب قرار داده و فرمودند: **«یزید مردی فاسق و شرابخوار است. او قاتل نفس حرام و کسی است که افراد پاک و با حرمت را می‌کشد و فسق و فجور خود را آشکارا مرتکب می‌شود، و چون منی**

با چون اوی بیعت نمی کند»^(۱).

و اینکه حضرت امام حسین علیه السلام چگونه از مکه خارج شده و فرمودند: «مرگ برای فرزندان آدم، چونان گردنبند بر گردن دخترکان، نقش بسته است، چقدر شیفته دیدار گذشتگان خود هستیم! همانند اشتیاق یعقوب به یوسف»^(۲).

و اینکه در چه موقعیتی تعبیر «هیئات منا الذلّه»^(۳) (ذلت و خواری از ما دور است) را به کار بردند. و اینکه داستان حر بن یزید ریاحی - آن فرمانده ارشد سپاه بنی امیه - چه بود که وقتی خود را در دو راهی بین بهشت و جهنم یافت اینگونه عرضه داشت: «به خدا که من خود را مخیر بین بهشت و آتش جهنم می بینم، پس به خدا سوگند چیزی را بر بهشت ترجیح نمی دهم هر چند قطعه قطعه و سوزانده شوم»^(۴) و اینکه چگونه پس از این جملات به دل سپاه زد و با مرگ روبرو شد و در نهایت به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

حر بن یزید ریاحی، اینگونه اسوه‌ای شد برای تمام فرماندهان آزاده، در حالی که آن دیگری پستی گزید و مُلک ری را انتخاب کرد و جز خواری دنیا و عذاب دوزخ

۱- اللهوف علی قتلی الطفوف، ص ۲۳.

۲- مشیر الاحزان، ص ۴۱.

۳- همان، ص ۵۱.

۴- علام الوری باعلام الهدی، ص ۲۴۲.

چیزی برای خود نخرید. او که حکایتش به نمونه و مثلی برای خواری و ذلت تبدیل شد، بله او عمر سعد بود که گفت:

«ملک ری را رها کنم در حالی که رسیدن به آن آرزوی من است؟ یا اینکه با کشتن حسین بدنامی برای خود خریده و بازگردم؟

فرجام کشتن او جز آتشی حتمی که هیچ چیز نخواهد توانست در برابر آن قرار گیرد نخواهد بود، در حالی که ملک ری نور دیده من است»^(۱).

گفتمان حسینی همواره ضرورت تعالی یافتن دوشادوش رسالت الهی و عدم فروافتادن در مهلکه نفاق را به امت گوشزد می‌کند. از همین رو یک خطیب حسینی همواره نمونه‌هایی از تجربه‌های روزمره جوامع، به ویژه جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند و برای ارتقای تلاش می‌کند را برمی‌گیرد، تا تاریخ، به مثابه دانشی فقط برای گذران وقت و تفریح نباشد، بلکه به انقلابی درونی و انگیزه‌ای بزرگ برای ادامه زندگی شرافتمندانه تبدیل شود.

۱- مناقب آل ابی طالب، ج ۴، ص ۹۸.

فرهنگ مبارزه، فرهنگی است که
بنیان توجه‌گری را فرو می‌ریزد و
همچون اشعه تیز خورشید، ابرهای
تیره و تار نفاق را می‌شکافد

حضرت زینب در مسیر
حماسه بزرگ عاشورا الگویی زنانه
ارائه داده و حجت را در نضی ستم
و چالش با هزیمت و شکست
و مبارزه با طاغوتان بر همه زنان
و مردان تمام کرده است

دوم:

عاشورا چگونه فضای

توجیه‌گری را به هم می‌زند؟

خطرناک‌ترین امر این است که با
گذشت زمان «نفاق» به فرهنگی
نهادینه در نهاد مردم تبدیل شود

روایتگر عاشورا باید در روایتگری
خود از سیره امام حسین علیه السلام
به آیات قرآن کریم در باره جهاد،
شهادت، صبر، استقامت و حتی آیات
اخلاقی که در واقعه عاشورا نمود
یافته‌اند، استناد کند

نفاق امروزه دیگر مسئله‌ای شخصی نیست، بلکه فرهنگی است مملو از مغالطه و بهانه جویی و توجیه‌گری، که انسان‌ها را به منفی‌نگری و شکست‌باوری و هرآنچه که در آن روزگار از کوفیان سر زده بود فرا می‌خواند. این توجیه‌گری، شیوع شعار: «ما را با کار پادشاهان چکار؟» در میان کوفیان را به همراه داشت، امری که جز زیانی بزرگ در دنیا و آخرت برای ایشان چیزی به ارمغان نیاورد.

اما پرسش اینجاست که چگونه می‌توان از رهگذر عاشورا به جنگ این فرهنگ رفت؟ فرهنگی که هنوز که هنوز است عامل اصلی شکست‌های امت به شمار می‌رود.

در پاسخ به این پرسش می‌توان گفت که از رهگذر اقداماتی چند می‌توان با سلاح عاشورا به جنگ فرهنگ

نفاق رفت. این اقدامات عبارت اند از:

الف: بیان میزان هماهنگی نهضت حسینی با بینش‌های وحی الهی. مگر امام حسین علیه السلام همو نیست که رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره وی فرمودند: **«حسین از من و من از حسینم، خداوند کسی را که حسین را دوست بدارد، دوست می‌دارد»**^(۱)، مگر امام حسین علیه السلام همو نیست که پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله درباره وی فرمودند: **«حسن و حسین هر دو امامند چه قیام کنند و چه قیام نکنند»**^(۲)؟ در واقع این جملات از بین دو لب قرآن ناطق خارج شده‌اند. کسی که هر حرکت و هر سخن و هر موضع‌گیری‌ای که از او صادر شده است - همچون حروف کتاب خداوند سبحان - عین حقیقت است. اگر روایتگر عاشورا - چه خطیب و چه شاعر و مداح - بتواند در روایتگری خود از سیره امام حسین علیه السلام به آیات قرآن کریم از آیات جهاد و شهادت گرفته تا آیات صبر و استقامت و حتی آیات اخلاقی که در واقعه عاشورا نمود یافته‌اند، استناد کند، بی‌گمان سخنش رساتر و با‌غنای بیشتری به مخاطب خواهد رسید و این سخن بی‌شک بهتر می‌تواند فرهنگ توجیه‌گری را به چالش کشد.

ب: بیان وجوه شباهت شرایطی که نهضت حسینی در آن شکل گرفت با شرایط امروزی یکی دیگر از این اقدامات است. چرا که، شاید نام‌ها امروز تغییر کرده باشند اما

۱- کامل الزیارات، ص ۵۲.

۲- علل الشرائع، ج ۱، ص ۲۱۱.

گوهر حوادث امروز و روزگاری که نهضت امام حسین علیه السلام در آن شکل گرفت، یکی است. اما در مرحله بعد باید وظیفه‌مان نسبت به شرایط تبیین شود، وظیفه‌ای که شاید فقط نسخه‌ای کهنه از شرایط دوره نهضت حسینی به نظر آید، اما در هر صورت از جنبه محتوایی تفاوتی با عصر حاضر ندارد.

بی شک قیام امام حسین علیه السلام علیه طغیان و شرک و ظلم، الگویی والا برای هر قیام و انقلابی است. در واقع در صورت یادآوری ابعاد و بزرگی این قیام، هیچ کس نمی‌تواند از مسؤولیت خود در این زمینه شانه خالی کند. چه کسی را می‌توان با سید الشهداء، و کدامین خون را می‌توان با آن خون پاکی که در راه خدا ریخته شد مقایسه کرد؟

کدام بانوان با حرمت تر از بانوان اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌باشند، و کدام حادثه بزرگ‌تر از حادثه عاشورا تواند بود؟ حادثه‌ای که در آن خون برگزیدگان اهل زمین، در راه خدا ریخته شد.

در اینجا باید این پرسش را مطرح کرد که آیا با این وجود کسی می‌تواند از بار مسؤولیت خود در قبال این حادثه شانه خالی کند؟

در حقیقت شعارهای:

«**بِالنَّارَاتِ الْحُسَيْنِ**»

«**هِيَهَاتَ مَنَا الذَّلَّةُ**»

«**يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَافُوزُ فَوْزًا عَظِيمًا**»

(ای کاش همراه شما بودم تا به پیروزی بزرگی دست می یافتم).

شعارهای هر مسلمان پیرو اهل بیت است، شعارهایی که هر نسل از نسل دیگر فرامی گیرد. این تعبیر که هر روزه و به ویژه در ایام عاشورا از حنجره صدها میلیون نفر خارج می شوند، در واقع برآمده از فرهنگ مبارزه‌اند، فرهنگی که بنیان فرهنگ توجیه‌گری را فرو می ریزد و همچون اشعه تیز خورشید، ابرهای تیره و تار نفاق را می شکافد.

.....
**سقای دشت کربلا، به راستی به
انسانیت معنی کرامت و بزرگی و
ارزش‌های تسلیم بودن در برابر حق
و دفاع تمام قد از آن و اطاعت از
ولی امر را آموخت**
.....

سوم:
اراده امت
چگونه قوت می گیرد؟

ایام عاشورا به بزرگترین ایام خیر و
برکت برای امت تبدیل شده که در
آن‌ها پروردگار عالمیان روح ایمان و
عزم و اراده جهاد را در نهاد بندگان
شایسته خود می‌دمد

شاید نام‌ها امروز تغییر کرده باشند
اما گوهر حوادث امروز و روزگاری
که نهضت امام حسین علیه السلام در
آن شکل گرفت، یکی است

با توجه به شرایط ناساز و وارونه، و با توجه به فجایع و شکست‌های پی‌درپی در طول حیات امت، که چه بسا بتوان آن‌ها را از سوی خداوند مایه آزمایش بندگان قلمداد کرد، و با توجه به حضور خناسانی که دائم در گره و سوسه های مردم می‌دمند، با توجه به تمام این‌ها باید گفت که امت نیازمند تقویت اراده خود در جهت پیگیری راه فداکاری و گذر از موانع سخت است. در این بین نهضت امام حسین علیه السلام ابرهای تیره و تار یأس و نومیدی و شک و تردید و القاءات شیاطین انس و جن را همگی از هم می‌گسلد و متلاشی می‌سازد.

اینگونه، ایام عاشورا به بزرگترین ایام خیر و برکت برای امت تبدیل شدند. ایامی که در آن‌ها پروردگار عالمیان روح ایمان و عزم و اراده جهاد را در نهاد بندگان شایسته خود می‌دمد. از همین روست که در زیارت آقا

و امام‌مان ابی عبد الله الحسین علیه السلام می‌گوییم:
**«أَشْهَدُ أَنَّكَ قُتِلْتَ وَلَمْ تَمُتْ، بَلْ بَرَجَاءِ حَيَاتِكَ
 حَيِّتْ قُلُوبَ شِيعَتِكَ، وَبِضِيَاءِ نُورِكَ اهْتَدَى الطَّالِبُونَ
 إِلَيْكَ»^(۱).**

(شهادت می‌دهم که تو بی شک کشته شده‌ای و هرگز نمرده‌ای، بلکه به امید زندگانی تو دل شیعیان نیز زنده است و به پرتو نور تو هواخواهان به سوی تو رهنمون می‌شوند).

بر ماست که در آستانه یادمان آن حماسه جاوید، مردم را هرچه آشکارتر به الهام گرفتن هرچه بیشتر از عبرت‌های عاشورا و بهره گرفتن هرچه عمیق‌تر از روح حماسه کربلا و نیرو گرفتن هرچه تمام‌تر از اراده عاشورائیان یادآور شویم.

چه، امام حسین علیه السلام در میان قلعه‌های بلند بالا، بالاترین آن‌هاست، و هم قلعه‌های پیرامون ایشان والاتر از مرتفع‌ترین قلعه‌های جهاد و فداکاری شناخته شده نزد ما هستند.

۱- حضرت زینب: مبارزه و نفی طاغوت

حضرت زینب علیها السلام در مسیر این حماسه بزرگ الگویی زنانه ارائه داده و حجت را در نفی ستم و چالش با هزیمت و شکست و مبارزه با طاغوتان بر همه زنان، بلکه بر همه مردان تمام کرده است. در این بین ما باید زندگی آن حضرت را با تجلیل و احترام تمام مورد مطالعه قرار داده

۱- البلد الأمين والدرع الحصین، ص ۲۸۴.

و قهرمانی‌های آن حضرت را بازگو نموده تا درسی باشد برای تمام مجاهدان، بلکه برای تمام انسان‌های آزاده. مگر نشنیده اید که حضرت زینب علیها السلام چگونه با سخنان خود سیلی به صورت طاغوت شام زد و فرمود:

«وَلَيْنَ جَرَّتْ عَلَيَّ الدَّوَاهِي مُخَاطَبَتِكَ، إِنِّي لَأَسْتَصْغِرُ قَدْرَكَ، وَأَسْتَعْظِمُ تَقْرِيْعَكَ، وَأَسْتَكْثِرُ تَوْبِيْحَكَ»^(۱).

(و اگر مصایب روزگار برابر آن داشت که با تو سخن گویم ولی بدان من قدر و مقدار تو را کوچک پنداشته، و سرزنش تو را بزرگ شمرده، و توبیخ کردن تو را بسیار می‌شمارم). این است حضرت زینب علیها السلام .. نماد قهرمانی نادری که در وجود مادرش حضرت زهرا علیها السلام به هنگام ایراد خطبه درخشان فدکیه در مسجد پدر بزرگوارشان نیز تجلی یافت. خطبه ای که حضرت زهرا علیها السلام در آن اصول و احکام دین و حکمت‌های کامل آن را بیان داشتند و سخن خود را با پاسداری از خط ولایت و دفاع از حق خویشتن به پایان بردند. چه، فاطمه فاطمه است، فاطمه ای که نظیر او یافت نشود.

۲- آقای وفا و عزت‌مندی

اما آقای وفا و پدر تمام فضل و عزت‌مندی، حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام سقای دشت کربلا، به راستی که او به انسانیت معنی کرامت و بزرگی و ارزش‌های تسلیم بودن در برابر حق و دفاع تمام قد از آن را آموخت. او مبانی اطاعت از ولی امر و بصیرت‌های یقین را به انسان

۱- اللهوف علی قتلی الطفوف، ص ۱۸۴.

یاد داد. آیا نشنیده اید که در گرماگرم پیکار می فرمود:

«وَاللَّهِ إِنْ قَطَعْتُمْ يَمِينِي
إِنِّي أَحَامِي أَبَدًا عَنْ دِينِي
وَعَنْ إِمَامِ صَادِقِ الْيَقِينِ
نَجَلِ النَّبِيِّ الطَّاهِرِ الْأَمِينِ»^(۱)

(به خدا سوگند اگر دست راستم را قطع کنید، همواره از دین خود پاسداری می کنم، و از امامی با یقین و راستین که فرزند پیامبر پاک امین است حمایت خواهم کرد).
سیره پرچم دار سید الشهدا علیه السلام در کربلا در واقع الهام بخش میلیون ها انسان گشته است. او، شیرینی فداکاری در راه خدا و حق و حقیقت و فداکاری در راه امام واجب الطاعه را به میلیون ها انسان چشانده است. او که به راستی اسوه عزت مندی و وفا و قهرمانی است.

۳- الگوی ایمان به رهبری الهی

اما فرزند سید الشهداء حضرت علی اکبر علیه السلام، که از نظر صورت و سیرت و سخن گفتن شبیه ترین مردم به رسول خدا بود، با ایمانی استوار به خدا و باور به رهبری الهی امام حسین علیه السلام، در حالی که طاغوت را نفی می کرد، دل به امواج مرگ سپرد. وی اینگونه می سرود:

«أَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ
نَحْنُ وَبَيْتِ اللَّهِ أَوْلَىٰ بِالنَّبِيِّ
تَاللَّهِ لَا يَحْكُمُ فِينَا ابْنُ الدَّعِي

۱- مناقب آل ابی طالب، ج ۴، ص ۱۰۸.

أَضْرَبُ بِالسَّيْفِ أَحَامِيَّ عَنْ أَبِي ضَرَبَ غَلَامٌ هَاشِمِيٌّ قَرَشِيَّ»^(۱)

(من علی فرزند حسین فرزند علی هستیم. به خانه خدا سوگند، که ما به پیامبر نزدیکتر و اولی هستیم. به خدا سوگند که فرزند زنا زاده در میان ما حکومت نخواهد کرد. با شمشیر ضربه می زنم و از پدرم حمایت می کنم، شمشیر زدن جوان هاشمی قریشی).

۴- مرگ شیرین تر از غسل

این تعبیر قاسم بن الحسن رضی الله عنه درسی بزرگ برای تمام مؤمنان است، در آنجا که عمویش امام حسین رضی الله عنه از او پرسید:

«ای فرزند برادر مرگ نزد تو چگونه است؟»

فرمود:

«يَا عَمُّ أَحَلَّى مِنَ الْعَسَلِ»^(۲).

(ای عمو شیرین تر از عسل).

وقتی یاران امام حسین رضی الله عنه یکدیگر را به یاری سید الشهداء تا آخرین قطره خون توصیه می کنند، در واقع نشان می دهند که چگونه یک مؤمن می تواند بر فراز آسمان عرفان به پرواز درآید، و اینکه چگونه یک مؤمن دین را بر هر آنچه در زندگی وجود دارد حتی زن و فرزند ترجیح می دهد.

۱- الإرشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، ج ۲، ص ۱۰۶.

۲- الهدایه الکبری، ص ۲۰۴.

و این همان معنی والایی است که جملگی وقتی در برابر ضریح امام حسین علیه السلام قرار می گیریم عنوان می کنیم:

«بَابِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ،

بَابِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ،^(۱)

لَا يَوْمَ كَيَوْمِكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ»^(۲).

(پدر و مادرم به فدای تو ای فرزند رسول خدا، پدر و مادرم به فدای تو ای ابا عبدالله، هیچ روزی چون روز تو نیست ای ابا عبدالله).

این ها سخنانی هستند که ائمه معصوم علیهم السلام درباره امام حسین علیه السلام فرموده اند.

اما پرسشی مهم همچنان باقی مانده است: در این مصیبت بزرگ که با ریخته شدن خون بزرگترین بندگان خدا به فجیع ترین شکل ممکن رخ داد در نهایت پیروزی با حق بود یا با طاغوت؟

۵- فرجام کار برای پرهیزگاران است

اعتبار حقایق به فرجامشان است، و فرجام کار برای پرهیزگاران و برای بندگان شایسته خدا خواهد بود. مگر حکایت پیامبران در قرآن کریم را نخوانده اید که فرجام آن ها، جز پیروزی حق و از میان رفتن باطل نبود؟

درواقع نهضت امام حسین علیه السلام نیز از این قاعده مستثنی نیست، چه، پس از شهادت امام حسین علیه السلام روح جهاد ضد

۱- مصباح المتجهد وسلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۲۱.

۲- الآمالی، ص ۱۱۶.

طاغوتان در کالبد امت دمیده شد و انقلابها و قیامها بود که اینجا و آنجا تخت طاغوتان را به لرزه در می آورد، روحیه ای که هنوز که هنوز است فاسدان را به لرزه در می آورد و به امت نیرویی می دهد تا در برابر راه حل های سطحی و نیم بند، ایستادگی کرده و در برابر اشغالگران و تجاوزکاران مقاومت کند. روحیه ای که شهادت را به آرزوی گروه بزرگی از مؤمنان تبدیل کرده است.

۶- باب توبه

خداوند متعال در آخرت به واسطه امام شهید درب های بهشت را برای توبه کنندگان می گشاید، توبه کنندگانی که پا به خیمه عزای سید الشهداء علیه السلام می نهند و در این خیمه های ماتم، زنگار گناه را از جان خود می زدایند و دل را صفا بخشیده و جلا می دهند و به درگاه الهی توبه ای بی بازگشت می کنند. در واقع این توبه کنندگان با گوش فرادادن به مصیبت های مظلوم کربلا اشک از چشمانشان سرازیر می شود و دل هاشان خاشع شده و اراده شان قوت می گیرد. اینان، پیش از این همچون کسی بودند که اراده بالا رفتن از یک تپه ساده را هم نداشت، اما حالا با دیدن انسان هایی همانند خود، اما انسان هایی که کوه های مرتفع را به چالش می کشند و از قله های بلند، بالا می روند، مجهز به عزم و اراده ای می شوند، که تا محقق شدن هدفشان دیگر دست بردار نخواهند بود.

۷- چراغ هدایت

امام حسین علیه السلام آنچنان است که جدشان پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله توصیفشان نمود که:

«بر طرف راست عرش خدای عزوجل [در باره امام حسین] نوشته شده است: چراغ هدایت و کشتی نجات»^(۱).

کدامین چراغ، پرتوافکن تر و کدامین کشتی سریع تر و وسیع تر از آن است که خداوند متعال به واسطه آن سالانه ده‌ها میلیون نفر را هدایت می‌کند؟

بیرق امام هدایت و درب رحمت الهی و سید جوانان اهل بهشت تا ظهور فرزندش مهدی منتظر علیه السلام همچنان برافراشته باقی خواهدماند، در آن روز که روبه روی مرقد شریف جد خود بایستد و با صدایی ربانی که همه جهانیان خواهند شنید ندا دهد که:

«ای اهل عالم! جد من حسین را تشنه کشتند»^(۲).

مهدی منتظر علیه السلام با این بیرق پیروزی، انتقام خون جد خود را خواهد گرفت و عدالت و حقیقت را حاکم خواهد ساخت و خداوند سبحان به وسیله او باطل را نابود خواهدکرد. اما ما - تا آن روز موعود - به یاری خدا از رهگذر جهاد روز افزون در راه خدا و تلاش بیشتر در راه محقق شدن اصول عدالت در زمین، فرج شریف آن حضرت را انتظار می‌کشیم.

۱- بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۱۸۴.

۲- الزام الناصب فی اثبات الحجه الغائب، ج ۲، ص ۲۳۳.

چهارم:
توصیه‌هایی برای یادآوری

امت اسلامی نیازمند تقویت اراده
خود در جهت پیگیری راه فداکاری و
گذر از موانع سخت است

پرچم‌دار سید الشهداء در کربلا،
شیرینی فداکاری در راه خدا
و حق و حقیقت و فداکاری در راه
امام واجب الطاعه را به
میلیون‌ها انسان چشانده است

پیامی به تمام مردم

برپاداشتن و زنده نگاه داشتن یاد عاشورا بزرگترین پاداش‌ها را در دنیا و آخرت دارد، چرا که زنده نگاه داشتن این مناسبت به مثابه زنده نگاه داشتن زمین به واسطه نزولات آسمانی است. با زنده نگاه داشتن یاد عاشورا بصیرت‌های وحی و احکام دین و سنت‌های اخلاقی نیز زنده خواهند شد. احیای یاد عاشورا در واقع احیای سیره پیامبر مصطفی و علی مرتضی و فاطمه زهرا و حسن مجتبی و حسین شهید کربلا و احیای سیره دیگر ائمه علیهم السلام می‌باشد.

از همین روست که خطبای حسینی بر منابر عاشورا، نام و یاد دیگر پاکان را نیز از یاد نمی‌برند.

در این بین مردم باید روش‌های جدیدی را در کنار شعائر پیشین ابداع کرده و آن‌ها را وسیله‌ای برای نزدیکی

به خدای سبحان قرار دهند تا به رحمت گسترده الهی دست یابند.

پیامی به گردانندگان هیئت‌های حسینی

ای گرامیان! بر شماست که از رهگذر خلوص نیت و انجام کارهای هیئات به بهترین وجه ممکن و از رهگذر همکاری و تعاون با دیگران به دور از تعصب یا حساسیت‌های بی‌مورد، خدمت خود را وسیله‌ای برای نزدیکی به خداوند سبحان قرار دهید.

پیامی به شعرا و مداحان

شما باید امید داشته باشید تا در ازای هر بیت شعر که در راه زنده نگاه داشتن یاد عاشورا می‌سرایید، خانه‌ای در بهشت برین نزد پروردگار سبحان بدست آورید. با این وجود بر شماست که در کنار ارائه درخشان‌ترین تصاویر برانگیزاننده احساسات و عواطف، به صحت اسناد تاریخی در سروده‌ها توجه داشته باشید و ارزش‌ها را در کارتان در نظر بگیرید.

پیامی به خطیبان گرامی

ای گرامیان! شما باید به سخنان مردم گوش فرا دهید تا نیازهای عقیدتی و اخلاقی ایشان را دریابید و بر این اساس شبهه افکنی‌های شیاطین انس را پاسخ دهید. شما باید از هر ابزاری - از تدبر در آیات جدیدی که تا

کنون پیرامون آن‌ها سخن نگفته‌اید تا تدبر در آیاتی که پیش از این نیز بدان‌ها پرداخته‌اید - استفاده کنید تا با آمادگی کامل بر سر منابر حاضر شوید. در واقع هر یک از مجالس شما باید بصیرت جدیدی از وحی الهی را دربر داشته باشد.

اهتمام به متون شرعی، به ویژه سخنان حضرت امام حسین علیه السلام و متون زیارت آن حضرت، و همچنین آنچه ائمه اطهار علیهم السلام درباره آن حضرت و اهل بیت و یاران ایشان فرموده‌اند، نیز باید در دستور کار شما قرار گیرد.

باید با زندگی و مسائل و نقاط ضعف مخاطبان خود آشنا باشید، چرا که این نقاط ضعف باید در همین مجالس و محافل مبارک آسیب شناسی و درمان شوند. سخنان شما که خالصانه و از اعماق قلب برمی‌آید، و البته به همراه دعا برای اینکه خداوند سخن شما را تأثیرگذار قرار دهد، این سخنان بی‌گمان به یاری خداوند بر دل‌ها خواهد نشست.

محمد تقی مدرسی

۲۶ ذوالقعدة ۱۴۳۹هـ ق

فهرست

- نخست: عرب‌ها و سُک رسالت ۷
- دوم: عاشورا چگونه فضای توجیه‌گری را به هم می‌زند؟ ۱۵
- سوم: اراده امت چگونه قوت می‌گیرد؟ ۲۱
- چهارم: توصیه‌هایی برای یادآوری ۳۱